คุฏบะฮฺในวันอีดมีสองหรือมีคุฏบะฮฺเดียว ?

[ไทย]

هل يخطب في العيد خطبتين أو خطبة واحدة ؟

[باللغة التايلاندية]

www.islamqa.com

موقع الإسلام سؤال وجواب

แปลโดย: ยูซุฟ อบูบักร์

ترجمة: يوسف أبوبكر

ตรวจทาน: อุษมาน อิดรีส

مراجعة: عثمان إدريس

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการเผยแพร่และสอนอิสลาม อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 – 2008

islamhouse.com

คุฏบะฮฺในวันอีดมีสองหรือมีคุฏบะฮฺเดียว ?

ถาม: อะไรคือทัศนะที่มีน้ำหนักในการอ่านคุฏบะฮฺของวันอีดทั้งสอง มีสองคุฏบะฮฺหรือมีเพียงคุฏบะฮฺเดียว ? และอะไรคือหลักฐานในเรื่องนี้ ?

ตอบ:

อัลฮัมดุลิลลาฮฺ ...

ทัศนะส่วนใหญ่จากบรรดาอิหม่ามทั้งสี่และคนอื่นๆ มีความเห็นว่าคุฏบะฮฺในวันอีดมีสองคุฏบะฮฺ โดยการแยกระหว่างสองคุฏบะฮฺด้วยกับการนั่งพักเสมือนที่ปฏิบัติในคุฏบะฮฺละหมาดวันศุกร์

มีปรากฏในหนังสือ "อัลมุเดาวะนะฮฺ" (1 / 231): อิหม่ามมาลิกกล่าวว่า: "บรรดาคุฏบะฮฺทั้งหมด การอ่านคุฏบะฮฺของอิหม่ามในการละหมาดขอฝน วันอีดทั้งสอง วันอะรอฟะฮฺ และวันศุกร์มีการนั่งพักระหว่างสองคุฏบะฮฺ แยกระหว่างสองคุฏบะฮฺด้วยกับการนั่ง"

อิหม่ามอัชชาฟิอีย์ รอฮิมะฮุลลอฮฺ กล่าวไว้ในหนังสือ "อัลอุม" (1 / 272) ว่า : จากอุบัยดิลลาฮฺ บิน อับดิลลาฮฺ บิน อุตบะฮฺ กล่าวว่า : ตามซุนนะฮฺแล้วอิหม่ามอ่านคุฏบะฮฺในวันอีดทั้งสอง สองคุฏบะฮฺโดยแยกระหว่างทั้งสองด้วยการนั่งพักสักครู่ (อิหม่ามอัชชาฟิอียฺ) กล่าวว่า : เช่นเดียวกับคุฏบะฮฺละหมาดขอฝน คุฏบะฮฺสุริยุปราคา คุฏบะฮฺฮัจญ์และทุกคุฏบะฮฺที่มีการรวมตัวกัน" ดูในหนังสือ "บะดาเอี๊ยะ อัศศอนาเอี๊ยะ" (1 / 276) "อัลมุฆนียฺ" (2 / 121)

อิหม่ามอัชเชากานียฺ รอฮิมะฮุลลอฮฺ ได้ตั้งข้อสังเกต (ตะอฺลีก) ต่อรายงานที่ผ่านมาว่า : "หะดีษที่สองมีน้ำหนักมากกว่าการเทียบเคียง (กิยาส) กับคุฏบะฮฺวันศุกร์ และอุบัยดิลลาฮฺ บิน อับดิลลาฮฺ เป็นตาบิอีนเป็นที่รู้กัน ดังนั้นคำพูดของเขาที่ว่า "จากซุนนะฮฺ" จึงไม่สามารถนำมาเป็นหลักฐานที่ชี้ว่าเป็นซุนนะฮฺของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิวะซัลลัม เสมือนที่ได้ระบุไว้ในอุศูล และที่ปรากฏว่ามีการนั่งระหว่างคุฏบะฮฺทั้งสองของวันอีดเป็นหะดีษมัรฟูอฺบันทึกโดยอิบนุมาญะฮฺ ในสายรายงานมีอิสมาอีล บิน มุสลิม สถานะของเขาเฎาะอีฟ" (จากหนังสือ นัยลุลเอาฏอร 3 / 323)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه قَالَ : (خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ فِطْرٍ أَوْ أَضْحَى ، فَخَطَبَ قَائِمًا ، ثُمَّ قَعَدَ قَعْدَةً ، ثُمَّ قَامَ) والحديث أورده الألباني في ضعيف ابن ماجه ، وقال عنه : منكر .

และหะดีษอิบนุ มาญะฮฺ (หมายเลข 1279) เป็นหะดีษที่รายงานจากญาบิร รอฎิยัลลอฮุอันฮู กล่าวว่า "ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิวะซัลลัม ได้ออกไปในวันอีดิลฟิตรีกับอีดิลอัฎฮาต่อจากนั้นท่านได้คุฏบะฮฺโดยการยืนหลังจากนั้นนั่งเล็กน้อยหลังจากนั้นยืน" สำหรับหะดีษนี้เชคอัลอัลบานียฺ กล่าวว่าเป็นหะดีษมุงกัร (ดู เฎาะอีฟ อิบนุ มาญะฮฺ)

ผู้อธิบายหนังสือ "เอานุลมะอฺบูด" (4 / 4) กล่าวว่า : "อิหม่ามอันนะวะวียฺกล่าวสรุปว่า : หะดีษที่รายงานโดยอิบนิ มัสอูด เขากล่าวว่า : มีซุนนะฮฺให้คุฏบะฮฺในวันอีดสองคุฏบะฮฺโดยการแยกระหว่างคุฏบะฮฺทั้ง

สองด้วยการนั่ง หะดีษนี้เฎาะอีฟเพราะสายงานไม่ต่อเนื่องและไม่มีปรากฏว่าคุฏบะฮฺอ่านซ้ำแต่ประการใดส่วนที่ยึดปฏิบัติกันอยู่เป็นการกิยาสกับคุฏบะฮฺของวันศุกร์"

สรุปที่มาของผู้ที่กล่าวว่ามีสองคุฏบะฮฺดังต่อไปนี้

1. หะดีษของอิบนุมาญะฮฺกับรายงานของอิบนุมัสอูด รอฎิยัลลอฮุอันฮุ ทั้งสองนั้นเป็นหะดีษเฎาะอีฟ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว
2. รายงานของอุบัยดิลลาฮฺ บิน อับดิลลาฮฺ บิน อุตบะฮฺ เขาเป็นตาบิอีน
3. กิยาสกับคุฏบะฮฺวันศุกร์
4. เชคอุษัยมีนได้กล่าวไว้เป็นประเด็นที่สี่ซึ่งอาจจะนำมาเป็นหลักฐานได้ เชคอุษัยมีน รอฮิมะฮุลลอฮฺ กล่าวว่า : "คำพูดของเขาที่ว่าสองคุฏบะฮฺนั้น สิ่งนี้เป็นการปฏิบัติของบรรดานักนิติศาสตร์อิสลาม รอฮิมะฮุมุลลอฮฺ คุฏบะฮฺอีดมีอยู่สองคุฏบะฮฺ เพราะว่ามีปรากฏในหะดีษที่บันทึกโดยอิบนิมาญะฮฺด้วยสายรายงานที่มีข้อสังเกตตามที่ปรากฏชัดของตัวบทมีสองคุฏบะฮฺ และใครได้พิจารณาจากหะดีษที่เห็นพ้องกัน (มุตตะฟัก อะลัยฮฺ) ในศอฮีฮฺยะทั้งสองและหนังสืออื่นย่อมเป็นที่ประจักษ์แก่เขาว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิวะซัลลัมไม่เคยคุฏบะฮฺนอกจากเพียงคุฏบะฮฺเดียวเท่านั้น ทว่าหลังจากที่ท่านเสร็จจากการคุฏบะฮฺแรกท่านได้เดินมุ่งหน้าไปยังกลุ่มผู้หญิงแล้วได้กล่าวตักเตือนพวกนาง หากเรายึดถือมันว่ามันคือหลักฐานในที่มาของสองคุฏบะฮฺก็เป็นไปได้แต่ว่ามันยังห่างไกล เนื่องจากว่าการที่ท่านนบีไปหากลุ่มผู้หญิงแล้วกล่าวตักเตือนอาจเป็นไปได้ว่าคุฏบะฮฺไปไม่ถึงพวกนางและเป็นไปได้ว่าพวกนางได้ยินคุฏบะฮฺแต่ว่าท่านนบีต้องการที่จะเน้นย้ำกับกลุ่มผู้หญิงเป็นกรณีเฉพาะ ด้วยเหตุนี้ท่านนบีได้ตักเตือนบอกกล่าวพวกนางเกี่ยวกับเรื่องราวของผู้หญิงเป็นการเฉพาะ" จาก (อัชชัรฮู อัลมุมติอฺ 5 / 191)

สภาวิจัยถาวร (อัลลุจญนะฮฺ อัดดาอิมะฮฺ) ถูกถามว่า : การคุฏบะฮฺในการละหมาดของวันอีดทั้งสองต้องนั่งระหว่างสองคุฏบะฮฺหรือไม่ ?

คำตอบ : การคุฏบะฮฺหลังจากการละหมาดในวันอีดทั้งสองถือว่าเป็นซุนนะฮฺ

لما روي النسائي وابن ماجه وأبو داود عن عطاء عن عبد الله بن السائب رضي الله عنهما قال : شهدت مع النبي صلى الله عليه وسلم العيد فلما قضى الصلاة قال : (إنا نخطب فمن أحب أن يجلس للخطبة فليجلس ومن أحب أن يذهب فليذهب) .

จากรายงานของอัลนะสาอีย฿ อิบนุมาญะฮฺและอะบูดาวูด จากอะฏออ์ จากอับดิลลาฮฺ บิน อัสสาอิบ รอฎิยัลลอฮุอันฮุมา กล่าวว่า ฉันได้เข้าร่วมวันอีดกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิวะซัลลัม ดังนั้นเมื่อละหมาดเสร็จท่านกล่าวว่า "เราจะคุฏบะฮฺ ผู้ใดที่ต้องการจะนั่งเพื่อฟังคุฏบะฮฺก็จงนั่ง และผู้ที่ต้องการจะไปก็ไปได้" อิหม่ามอัชเชากานีย฿ รอฮิมะฮุลลอฮ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ "นัยลุลเอาฏอร" ว่า "ผู้แต่ง (ตัวบทอันเป็นต้นฉบับของชะเราะฮฺนัยลุล

เอาฏอร) กล่าวว่า ในหะดีษนี้เป็นการอธิบายว่าแท้จริงการคุฏบะฮฺเป็นซุนนะฮฺ ถ้าหากว่ามันเป็นวาญิบก็จำเป็นจะต้องนั่งฟัง"

ถูกบัญญัติแก่ผู้ที่คุฏบะฮฺสองคุฏบะฮฺในวันอีดให้แยกระหว่างสองคุฏบะฮฺโดยการนั่งลงเล็กน้อย ซึ่งเป็นการกิยาส (เทียบเคียง) กับสองคุฏบะฮฺของวันศุกร์ ดังรายงานของอิหม่ามชาฟิอีย์ รอฮิมะฮุลลอฮฺ จากอุบัยดิลลาฮฺ บิน อับดิลลาฮฺ บิน อุตบะฮฺ รอฎิยัลลอฮุอันฮู กล่าวว่า : ตามซุนนะฮฺแล้ว อิหม่ามอ่านคุฏบะฮฺในวันอีดทั้งสองด้วยสองคุฏบะฮฺโดยแยกระหว่างสองคุฏบะฮฺด้วยกับการนั่ง

และนักวิชาการบางส่วนมีความเห็นว่า สำหรับการละหมาดอีดไม่มีคุฏบะฮฺอีดนอกจากมีเพียงคุฏบะฮฺเดียว เพราะว่าบรรดาหะดีษศอเฮี๊ยะ จากท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิวะซัลลัมมีเพียงคุฏบะฮฺเดียว วัลลอฮุอะอฺลัม (คัดลอกมาจาก ฟะตาวา อิสลามิยะฮฺ 1 / 425)

เชคอิบนุอุษัยมีน รอฮิมะฮุลลอฮฺ ถูกถามว่า อิหม่ามอ่านคุฏบะฮฺในวันอีดสองคุฏบะฮฺหรือคุฏบะฮฺเดียว ?

เชคตอบว่า ที่แพร่หลายในบรรดากลุ่มนักนิติศาสตร์อิสลาม รอฮิมะฮุมุลลอฮฺ คุฏบะฮฺอีดมีสองคุฏบะฮฺ ดังที่มีหลักฐานจากหะดีษเฎาะอีฟ ทว่าในหะดีษมุตตะฟักกุนอะลัยฮฺ ของอัล-บุคอรีย์และมุสลิมมีว่า แท้จริงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิวะซัลลัม ไม่เคยคุฏบะฮฺนอกจากเพียงคุฏบะฮฺเดียว หวังว่าประเด็นปัญหานี้เป็นเรื่องที่เปิดกว้าง" (มัจญูมัวะฟะตาวาเชคอิบนุ อุษัยมีน 16 / 246)

และท่านเชคได้กล่าวไว้เช่นกันในเล่มที่ (16 / 246) ว่า "ซุนนะฮฺสำหรับวันอีดมีเพียงคุฏบะฮฺเดียวหากเขาจะกระทำสองคุฏบะฮฺก็ถือว่าไม่เป็นอะไร เพราะว่ามีสายรายงานจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิวะซัลลัม ในเรื่องนี้ แต่ทว่าไม่สมควรที่จะเพิกเฉยในการตักเตือนผู้หญิงเป็นกรณีเฉพาะ และหากว่าผู้อ่านไม่ใช้เครื่องขยายเสียงในขณะเดียวกันบรรดากลุ่มผู้หญิงไม่ได้ยิน ดังนั้นเขาควรจะไปหาพวกนางพร้อมกับผู้ชายหนึ่งหรือสองคนไปพูดคุยกับพวกนางตามความเหมาะสม"

สรุปคำตอบของปัญหานี้

ประเด็นปัญหานี้เป็นปัญหาการอิจญฺติฮาด ส่วนเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เปิดกว้างและในซุนนะฮฺท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ไม่มีตัวบทที่มาชี้ขาด เพียงแต่ว่าสิ่งที่มาปรากฏจากรายงานมีเพียงคุฏบะฮฺเดียว ดังนั้นให้อิหม่ามปฏิบัติตามที่เขาเห็นว่าใกล้เคียงกับซุนนะฮฺมากที่สุด วัลลอฮุอะอฺลัม

ที่มา www.islamqa.com หมายเลขฟัตวา 67942